

1. Přečti si:

Personifikace je druhem metafor, jedná se o přisuzování lidských vlastností a lidského chování věcem neživým nebo rostlinám a živočichům. (Např. nebe pláče, slunce se směje.)

Aliterace neboli náslovný rým je literární technika založená na tom, že se na začátku slov verše či na začátku několika sousedních slov opakuje stejná hláska nebo skupina hlásek. (Např. Plyne **peníz po penízku**).

Enumerace neboli výčet, vyjmenování příkladů. (Např. Na dvorku jsem viděl slepice, kachny, husy, kozy i prasata.)

Apostrofa je řečnická figura, kdy se autor v textu obrací na někoho nepřítomného, na něco neživého nebo dokonce zemřelého. (Např. Hoj ty štědrý večere, ty tajemný svátku.)

Gradace je postupné zesilování nebo zeslabování významu použitých slov v textu. (Např. nápoj to chutný, lahodný, chuť skvělá, zlatavý mok rajský, ba přímo božský.)

Refrén je opakovaná část básně nebo písně, která obvykle následuje po každé sloce. Je složen ze stejných slov.

2. Ve verších označ a pojmenuj jednotlivé literární pojmy:

- *Slunce je veliký básník
a napsalo krásnou báseň
zlatým perem na naši zem.*
- *Kdopak chce moje smutky a děsy
lásky a touhy bez hranic?
Už vidím strejdu, jak vlasy rve si
nad tím že ze mě nemá nic.*
- *Jen se točte, koně dřevění,
pěkně dokolečka točte se!*
- *Počkat pane potkane,
ať se vám nic nestane.*
- *Nejenže nedonesl citróny, ale nemá ani nic jiného, protože všechny peníze někde vytratil.*

3. Vymysli vlastní příklad a) personifikace, b) aliterace, c) gradace, d) enumerace:

a)

b)

c)

d)

4. Přečti si a pamatuj:

Předmět

- zopakuj si pádové otázky,
- větný člen předmět se ve větě může vyskytovat ve všech pádových otázkách kromě 1. a 5. pádu,
- předmět závisí na slovese nebo dějovém přídavném jménu,
- vyjadřuje osobu, zvíře nebo věc, kterých se slovesný děj týká, nebo je zasahuje (např. opravoval **auto**, přemýšlel **o nabídce**),
- **ptáme se na něj všemi pádovými otázkami kromě 1. a 5. pádu + řídicím slovesem nebo přídavným jménem.**
- předmět může být vyjádřen podstatným jm., přídavným jm., zájmenem, infinitivem slovesa nebo vedlejší větou předmětnou.
- pokud se na větný člen můžeme zeptat pádovou otázkou, ale i otázkami na příslovečné určení, pak má příslovečné určení přednost.

Př.

Kamarád výborně ovládá počítač. *Koho co kamarád výborně ovládá?* **Počítač (4. p.)**
Nový zákon týkající se životního prostředí uvítali zejména ochránci přírody. *Zákon týkající se koho čeho uvítali ochránci?* **Prostředí (2. p.)**

5. Ve větách urči a napiš předměty a do závorky uveď jejich pád:

Tatínek koupil mamince květiny.
Přemýšlel vždy o všem.
Na tebe nikdy nezapomenu.
Zdalo se mi o novém autě.
Vždy toužil odstěhovat se na venkov.

6. Ve větách označ podmět (PO), přísudek (PŘ) a předmět (PT):

Staré knihy jsem odvezla do městské knihovny. Jan pracuje na novém počítači velmi rád. Natěrači nám během prázdnin natřeli všechna okna. Přines mi taky zmrzlinu. Televize vysílá pohádku každou neděli.

7. Doplň:

Včel_ poletoval_ kolem pol_ a zahrad. Diváci tleskal_ b_hem celého představení. Až budeš psát domác__kol_, v_pomeň si na to, co jsme se učil_ ve škole. O zv_řata v zoo pečují jej_ch ošetřovatelé. Celou noc sv_til_ lamp_, proto se m_ špatně spalo. V m_šlenkách jsem stále na dovolené u moře. Pískom_l je mal_ hlodavec. Minerál_ jsou jinými slov_ nerosty.

8. Ve třetí větě předchozího cvičení urči slovní druhy.